

Framgång för extremhögern i Rumänien

I november 2024 hölls en första valomgång i presidentvalet i Rumänien. Där fick den Putinvänliga ytterhögerkandidaten Calin Georgescu över 22% av rösterna, vilket var mycket mer än vad opinionsundersökningar förutspått. Detta berodde på otillbörlig inblandning i valet hävdade man och valet ogiltigförklarades via ett domstolsbeslut. Men många accepterade inte detta beslut, se artikeln [Det upphävda valresultatet får Rumänien att tvivla på demokratin](#) (*Mediapart* 3/2 2025)

I vilket fall som helst beslöt man att göra om första valomgången, vilket skedde i söndags (4 maj). Valresultatet blev en stor framgång för ytterhögerpartiet Alliansen för rumänsk enhet (AUR), vars kandidat Georg Simion fick drygt 40% av rösterna.

De följande artiklarna belyser valet ur olika vinklingar. Den första av dessa handlar om det påstådda valfusket i slutet av förra året

Underrättelsetjänsten i Rumänien anklagar Kreml för att ha fixat presidentvalet i november

Matthieu Suc, *Mediapart*, 2 maj 2025

Enligt vad som framgått från högsta franska nivå pekar Rumäniens säkerhetstjänst nu ut Ryssland för att ligga bakom en cyberattack inför presidentvalet i november i fjol. En ”massiv” operation, planerad sedan ett år tillbaka i Moskva, ska då ha skett via *TikTok* för att gynna en kandidat för extremhögern.

Det var något aldrig tidigare skådat när ett medlemsland i EU inställde ett presidentval till följd av utländsk inblandning. I stället får invånarna i Rumänien nu göra om valet. Med en första omgång i söndags, den 4 maj, och en avgörande omgång den 18 maj.

Till allmän förvåning resulterade första valomgången i höstas i en klar förstaplats för extremhögers kandidat Calin Georgescu. Ett valresultat som ogiltigförklarades av Författningsdomstolen varefter den andra omgången blev inställd. Domstolen baserade sig på rapporter från Rumäniens underrättelsetjänst om att otillbörlig valpropaganda till förmån för Georgescu skett med cyberattacker via den kinesiska plattformen *TikTok*.

Officiellt talar underrättelsetjänsten SRI, *Servciul român de informatii*, bara om en operation utförd av ”en statlig aktör” utan att direkt utpeka Ryssland.

Men inofficiellt har SRI i sina kontakter med andra europeiska underrättelseorgan ha angett att Moskva legat bakom. Misstankarna mot Kreml för att ha lagt sig i valet i en medlem av EU är av en så känslig karaktär att frågan enligt våra informationer hamnat på dagordningen hos den högsta statsledningen i Frankrike.

Den grävsta överträdelserna som SRI avslöjat: cyberattacker mot de servrar som hanterade presidentvalet. En vittomfattande och synnerligen sofistikerad aggression. Över 85 000 cyberattacker ”ända in på själva valdagen” från 33 olika länder. Angriparna använde sig av avancerade metoder av anonymisering, *a priori* omöjliga att identifiera.

Ett års planering

Men det som SRI inte offentliggjort, och som *Mediapart* nu kan avslöja, är att man trots allt lyckats visa att en av attackerna härrörde från en server inom APT29, även känd under pseudonymen *Cozy Bear* eller *The Dukes*, en hacker-enhet inom SVR, den ryska yttre underrättelsetjänsten – ej att förväxla med den APT28 inom den ryska militära underrättelsetjänsten, som Frankrike tidigare pekat ut för att ligga bakom de s k *Macron-Leaks*.

APT29 ska tidigare ha legat bakom attackerna mot det demokratiska partiet i samband med presidentvalet i USA 2016.

Rysslands ambassad i Paris har inte svarat på våra frågor.

Enligt våra informationer har den rumänska säkerhetstjänsten också klarlagt att inblandning ”i stor omfattning” varit planerad och iscensatt av Kreml ända sedan slutet av 2023. Syftet var att göra det möjligt för ”en politiker från den nationalistiska tendensen” att ta sig till andra valomgången och sedan erhålla minst 30 procent av platserna i det efterföljande parlamentsvalet.

För att uppnå detta skulle Ryssland, enligt den rumänska säkerhetstjänsten, först sprida missnöje men inte göra det med alltför öppet pro-ryskt språkbruk. Det handlade i stället om att framhålla frågor av inrikespolitisk karaktär som korruption, inflation och förment negativa effekter för Rumänien av kriget i Ukraina.

Den andra delen av planen bestod i att kanalisera missnöjet till en nationalistisk kandidat. Inledningsvis ska Kreml ha satsat på Diana Iovanovici Sosoaca, medlem av Europaparlamentet och ledare för extremhögerpartiet SOS Rumänien. Men den 6 oktober 2024 avvisade den rumänska författningsdomstolen, utan närmare motivering, hennes kandidatur, vilket ledde till en viss uppståndelse och att en del talade om en statlig komplot för att göra sig av med en kandidat som började få genomslag i opinionen.

Författningsdomstolen har för övrigt också förbjudit henne från att delta i det nya presidentvalet i maj i år med hänvisning till att hon gjort uttalanden i strid med ”demokratiska värderingar” och att hon utgjorde ett hot mot Rumänien som en del av EU och Nato.

Det innebar att Kreml i början av oktober i fjol blev tvungen att hitta en ny påläggskalv i stånd att kunna förverkliga önskvärd politik: främst stopp för stödet till Ukraina. Enligt SRI ska Moskva då ha vänt sig till Calin Georgescu. En 62-årig tidigare hög tjänsteman som nu i sista stund utropade sig till kandidat, utan någon redovisning av finansieringen av sin kampanj eller att genomföra några valmöten. Det behövde han inte.

När resultatet av första omgången i presidentvalet stod klart den 24 november i fjol framgick till allmän överraskning att Calin Georgescu fått nära 23 procent av rösterna (drygt 2 miljoner röster). Fyra veckor tidigare hade han enligt opinionsmätningarna inte haft stöd av ens en procent av väljarna.

”Omfattande politisk gerillakrigföring”

Georgescu hade dragit fördel av en kampanj av sofistikerad s.k. *astroturfing* (en teknik som går ut på att på konstgjord väg sprida en fråga på sociala medier) på *TikTok* för att öka hans popularitet.

På två veckor tredubblades antalet abonnenter och följare på hans konto. Olika hashtags kopplade till kandidaten fick också en blixtrande popularitet, exempelvis #CalinGeorgescu som på en vecka nådde 73 miljoner besökare. Ett helt enastående resultat. Även om den kinesiska plattformen är mycket populär i Rumänien (nära hälften av befolkningen använder den) handlar det ändå ”bara” om 9 miljoner personer.

Manövern byggde på samordnad mobilisering av nära 25 000 *TikTok*-konton som blivit särskilt aktiva två veckor före första valomgången i höstas. Enligt den rumänska säkerhetstjänsten använde sig dessa konton av unika IP-adresser för att koppla upp sig på plattformen och därmed inte binda dem till samma nätverk.

De dokument som de rumänska myndigheterna offentliggjort visar också på förekomsten av flera kanaler av typ *Discord* och *Telegram* (där några varit tagna i bruk sedan september

2022) som till sina användare gett klara instruktioner om vilket innehåll som skulle delas samt anvisningar om hur *TikToks* algoritmer gick att manipulera utan att detta gick att avslöja.

Anvisningar gavs också om hur det gick att modifiera delade videor med tillägg av en emoji eller ett ljudmeddelande som tydde på att det handlade om ett original-meddelande och inte någon kopia. Det föreslogs också att man skulle göra positiva kommentarer om Calin Georgescu på andra kandidaters plattformar eller använda deras hashtags för egna inlägg.

Det hela ledde till att Georgescu på *TikTok* blev den nionde mest spridda. Enligt den kinesiska plattformen handlade det nu om ”en omfattande politisk gerillakampanj”.

Och för att ytterligare öka kraften kom ytterligare 8 miljoner abonnenter, ”sig själva ovetandes”, att bli utnyttjade för att öka syrligheten hos Georgescus kandidatur.

Olika influencers användes för att sprida videor där väljarna uppmanades att gå och rösta utan att namnet på någon viss kandidat nämndes. På dessa videor nämndes de önskvärda egenskaperna hos ”en idealisk kandidat” och där man delade förut definierade hashtags. När dessa videor väl publiceras dränktes nätverken av samordnade konton med kommentarer där Calin Georgescu framställdes som innehavare av just den ”idealiske kandidatens” egenskaper.

Den rumänska underrättelsetjänsten anger enligt en nu offentliggjord rapport att vissa influencers rekryterats via *FameUp*, en rumänsk plattform för marknadsföring som ingår i en ”samling företag” knuten till en ukrainsk reklambyrå vars chef stött sitt land mot den ryska aggressionen. Enligt den rumänska mediatjänsten *Snoop* skulle även det EU-vänliga rumänska Nationalliberala partiet, den tidigare presidenten Klaus Iohannis parti, ha finansierat en sådan kampanj på *TikTok*.

Ville partiet därigenom stärka Georgescus position gentemot andra kandidater från extremhögern som låg bättre till i opinionsmätningarna? I varje fall har det lett till att det på *Viginum*, den franska myndigheten för cybersäkerhet, rått viss osäkerhet om vem som egentligen beställt kampanjen till förmån för Georgescus kandidatur.

När andra valomgången väl var inställd började ”Ryssland och dess medhjälpare” att på sociala medier ”massivt och väl samordnat” sprida en version där myndigheterna i Rumänien anklagades för ”en statskupp”, vissa gick ända till att sprida fotomontage där stridsvagnar gick in i rumänska städer. Det talades om ”slutet för demokratin” och Nato och USA anklagades för att vara inblandade i en komplott. Ett budskap som sedan spreds vidare även utanför extremhögerens kretsar och som kommit att påverka stora delar av civilsamhället både i Rumänien och på andra håll.

Vilket gjorde att *Viginum* i sin rapport avslutningsvis konstaterade att ”en av de främsta skadeverkningarna med denna kampanj var att minska väljarnas förtroende för valprocessen”.

Något som inte bara berör Rumänien. Påverkansoperationer ”med ursprung i den ryska presidentadministrationen” har de senaste månaderna avslöjats i flera länder i Europa i samband med val.

Rumänien dras till två sorters auktoritärt styre

Florentin Cassonnet, *Le Monde Diplomatique*, maj 2025

Att presidentvalet i Rumänien ogiltigförklarades efter en första valomgång i november då extremhögerens kandidat Calin Georgescu fått flest röster verkar inte ha lett till någon tillbakagång för den politiska strömningen i Rumänien. Ett stort antal väljare

siktar på att förändra systemet genom att bestraffa de EU-vänliga partier som klamrar sig fast vid makten med alla medel.

Innan Europas största flod rinner ut i Svarta havet fastnar den i de stora sedimentlagren och förvandlas till ett stort delta. I Tulcea, den mest östligt belägna staden i Rumänien, delar sig Donau i tre grenar. Den som kallas Chilia utgör gränsen till Ukraina. Stora naturområden syns så långt ögat når från berget där Hjältemonumentet är beläget: Där hyllas ”det rumänska folkets hjältemod i frihetskriget mot det ottomanska väldet”, det rysk-turkiska kriget 1877-1878, som ledde till att Rumänien blev självständigt.

Vid horisonten syns rök. Vita rökpelare stiger ur skorstenarna till en av de få lokal fabriker som ännu inte lagt ner verksamheten. Andra rökpelare, grå i det här fallet, kommer från en rad platser där invånarna bränner diverse avfall. Än mörkare rök syns bortom gränsen till Ukraina. Kriget är inte långt borta: spillror från drönare har redan hamnat på rumänskt territorium. Flera gånger i veckan väcks invånarna i Tulcea mitt i natten av skärande larmsignaler. Telefonerna varnar för ”risk för nedfallande föremål”.

”Det är stressande”, medger Marius Tudorie. En kraftigt byggd 49-årig ingenjör med välvårdat skägg som sedan tio år arbetar på varvet i staden. Han är också ordförande i lokalavdelningen av extremhögerpartiet AUR, Alliansen för rumänsk enhet, och en av sex nyvalda för det partiet i regionrådet. Efter att ha varit medlem av ALDE, Alliansen av liberaler och demokrater, anslöt han sig 2020 till George Simions AUR, det parti som toppar opinionsmätningarna inför presidentvalet den 4 och 18 maj.

För fem år sedan gjorde AUR uppmärksammad entré i det rumänska parlamentet med 33 platser av 330. Vid parlamentsvalet i december i fjol fördubblade detta ultranationalistiska och halvfascistiska parti antalet deputerade i ett parlament där man nu också återfinner representanter för två andra partier från extremhöger: SOS Rumänien lett av Diana Iovanovici-Sosoaca med 27 platser och POT, Ungdomspartiet, lett av Anamaria Gavrilă, och som stödde Calin Georgescu i samband med det inställda presidentvalet.

En rad faktorer förklarar denna utveckling. Bland dem fredsfrågan som drivs av samtliga partier inom extremhögerpartiet. ”Ryssland går inte att besegra, Rumänien borde inte lägga sig i det kriget”, säger Marius Tudorie. ”Vi har budgetunderskott, man tvingar på oss åtstramningar. De pengar som går till kriget borde i stället gå till landets utveckling.”

Borta är solidariteten med flyktingarna från 2022: det kan inte döljas att levnadsnivån i Rumänien redan är bland de lägsta inom EU och tänd av en inflation som enligt Eurostat uppgick till 5,8 procent i fjol efter att ha legat på 9,7 procent 2023 och 12 procent 2022.

Marius Tudorie vill se ett ”neutralt Ukraina, en buffert mellan EU och Ryssland”. Han tror inte alls på att Ryssland planerar att invadera hemlandet. Även om han säger sig vara rädd för kärnvapenkrig är hans främsta bekymmer just nu framtiden för stadens skeppsvarv: ”Tjugo-fem procent av ekonomin och jobben i staden är kopplat till det. Om kriget fortsätter och utvidgas kan läget bli kritiskt för hela regionen. Det räcker med att en drönare ramlar ner där för att försäkringsavgifterna ska öka och därmed kostnaderna för att driva det”, säger han. För att sedan ge en känga åt EU: ”den kulturella likriktning EU står för” och ”den risk inflödet av migranter innebär för oss”. Samtidigt anser han det ligga i nationens intresse att vara kvar i både Nato och EU. Som nittio procent av rumänerna. Men i likhet med 40 procent av sina landsmän anser han att Bryssel hämmar den nationella suveräniteten och 80 procent av rumänerna vill att landet ska förhandla sig till förmånligare villkor.

Varvet i Tulcea privatiserades år 2000 och såldes till en norsk grupp som byggde båtar för att försörja oljeplattformarna. Idag tillhör varvet i Tulcea en italiensk grupp specialiserad på kryssningsfartyg. Varvets betydelse för ekonomin i regionen har att göra med nergången för

nästan alla andra industrier. Kriget har kraftigt hämmat turismen. Jordbruket lider av konkurrensen från ukrainskt vete sedan Bryssel plötsligt hävt tullbestämmelserna för detta. En ”frisedel” anser bönderna i Rumänien.

”Rumänien är lealöst, det har blivit en koloni”, säger Marius Tudorie. Han vill hellre ha en ledare kapabel till att försvara nationens intressen, ”som Donald Trump och Viktor Orbán gör i USA och Ungern” än en president som Klaus Johannes, som medverkat till att ge landet den underordnade roll EU tilldelat hans hemland. ”Lyda Bryssel och Washington”, sammanfattar han det hela som.

”Ryssarna” – en bekväm förklaring

George Simion bärs fram av den sortens analys, som breder ut sig rasande snabbt, och anses ha goda chanser att ta hem presidentvalet den här gången efter att den andra valomgången den 6 december i fjol ställdes in. På basis av dokument från underrättelsetjänsten gjorde författningsdomstolen då bedömningen av Calin Georgescu sensationella frammarsch i första valomgången berott på ”inblandning av en yttre aktör”, underförstått Ryssland, bl a genom användning av 27 000 falska konton på TikTok. Författningsdomstolen förbjöd sedan Georgescu att delta i nästa val, där han fortfarande sågs som favorit. Europakommissionen för demokrati och rättsfrågor sade då att den sortens beslut ”borde ange konkret vilka övergrepp som skett och bevis för detta och inte enbart grundas på hemligstämplade uppgifter, eftersom detta inte garanterade nödvändig öppenhet och verifierbarhet”. Men Europadomstolen för mänskliga rättigheter avvisade Georgescus överklagan och förklarade att presidentvalet inte var den ”typ av lagstiftande församling” som lyder under domstolens jurisdiktion samt att kändaren inte ”kommit med några argument till stöd för sin uppfattning att han råkat ut för ’politisk inblandning’ i valet”.

Många anser att tesen om ”ryssarnas inblandning” framför allt tjänar till att dölja den rumänska demokratins brister. ”I trettio år har eliten i Rumänien skyltat allt våld och alla misslyckanden under övergången på kommunisterna, också när orsaken varit konsekvenserna av den kapitalistiska modellen. Nu har ’ryssarna’ blivit en bekväm förklaring”, säger Florin Poenaru, sociolog vid universitetet i Bukarest. Georgescu har förvisso minst en gång sammanträffat med den ultranationalistiske ryske ideologen Alexandr Dugin och Ryssland har utan tvekat backat upp honom, men det är inte ryssarna som skapat honom. Georgescu är allt annat än någon dissident, utan en ren produkt av den rumänska staten och dess klaner med förgreningar i en rad säkerhetsorgan, institutioner och politiska partier. En av hans ”beskyddare” hette Mircea Malita (1927-2028), diplomat under Ceausescus regim och medlem av Rumänska akademien. Dessutom ska grävande journalister ha upptäckt att PNL, National-liberala partiet, indirekt finansierat Georgescus valkampanj på sociala medier, antagligen i hopp om att kunna ta röster från huvudrivalen PSD, Socialdemokratiska partiet.

”2007 ville alla komma med i EU, i ren desperation. Vi förhandlade dåligt och sålde vårt land”, säger 36-årige Catalin, bosatt i Tulcea och som inte vill uppge något efternamn. Han kedjeröker cigaretter medan han berättar att han arbetar med datasäkerhet och förefaller lite vilse i en tid ”då man inte vet vad man har att vänta sig”. Han är en ivrig anhängare till Georgescu och dennes ”nationalism” och mysticism, som påminner om Ärkeängeln Michaels Legion, även känt som Järngardet, en fascistisk rörelse bildad 1927 och som mellan 1940 och 1944 ingick i regeringen under marskalk Ion Antonescu, kallad *Conducator* och lierad med nazisterna.

Catalins ilska riktar sig mot ”systemet”, företrätt av PSD, medlem av Socialistinternationalen, och PNL, lierat med de europeiska högerpartierna i EPP, Europeiska folkpartiet. De båda partierna har brukat dela upp om makten och de subsidier som den medför samtidigt som man fullständigt låst den politiska scenen. Tillsammans, eller i en rad maktväxlingar, har de vägrat

införa någon progressiv skatt och omvandlat Rumänien till ett litet skatteparadis med en bolagsskatt begränsad till 16 procent (mot 21 procent i genomsnitt i EU) och i största allmänhet tryggat genomförandet av en nyliberal politik. Medan anti-korruptions domstolar avskaffats har ”kriget mot drogerna” svårt att dölja ”en straffrättslig populism” riktad mot småförbrytare.

Detta samförstånd har påskyndat urholkningen av institutionerna lika mycket som den exponerat de styrande partiernas verkliga ansikte: korruption, konservatism och ideologisk tomhet dold bakom EU-vänlig attityd. Med andra ord, EU som mål i sig. ”Avreglerade kapitalrörelser, ojämn utveckling, kapitalets expansion till zoner med billig arbetskraft där sårbara grupper exporteras till mer utvecklade kapitalistiska länder”, säger Enikő Vincze, sociolog och aktivist för rätten till bostad. ”Och nu utropar de som gynnats av den ordningen upprustning som enda lösningen på de problem de ställt till med.”

Catalin ”avskyr Bryssel” och byråkraterna där. Han ser hur boendet blivit dyrare, vilket han skyller på alla utläningar som kommit. ”Alla bra arbetare har dragit till Västeuropa”, säger han. Vid senaste folkräkningen 2021 hade Rumänien inte mer än nitton miljoner invånare, dvs nästan fyra miljoner färre än 1992. I oktober förra året sade premiärministern att den rumänska diasporan var den största i Europa med sex och en halv miljoner bosatta utomlands (Moldavien, Italien, Spanien och Tyskland i första hand). Ett exodus som tvingat till import av utomeuropeisk arbetskraft: vietnameser, indier, nepaleser, osv.

Sjuttioettåriga Dina Bumac tillhör de miljontals rumäner som sökt lyckan västerut. I början av pandemin återvände hon från Italien, där hon först arbetat på tomatodlingarna och därefter som *badante* – hemhjälp åt äldre – då hon lämnade man och barn i hemlandet. Arbetet som hemhjälp var mindre fysiskt provande än jordbruksarbetet, men det frestade på nerverna när det kom till att ta hand om individer drabbade av demens. Det kunde likna en ”tillvaro i fängelse” utan anställningskontrakt och social täckning. Hon får ingen pension av italienska staten, bara 200 euro av rumänska staten. ”EU har inte gjort något för mig”, säger hon.

Arbetsfördelningen i Europa bygger på en form av strukturellt utnyttjande av billig arbetskraft. Hundratusentals familjer har slitits i sär av ekonomisk migration och lett till att många barn fått växa upp utan sina föräldrar. ”Alla drömmar om Europa håller på att bli till besvikelse”, säger sociologen Florin Poenaru. Den rumänska diasporan är politiskt viktig och röstar numera främst på nationalistiska kandidater.

”Diasporan har visat sitt riktiga ansikte, av utstötta, som offer för främlingsfientlighet och utnyttjande”, säger Costi Rogozanu, f d journalist och numera lärare i sin hemregion Vrancea i landets östra del. ”Idag krävs att familjen har ett visst kapital för att barnen ska få studera. Annars får du räkna med ett ’skitjobb’ här, eller samma sort i Västeuropa”, säger han. ”I Rumänien vet folk inte längre om något annat än arbete i den informella sektorn och att bli utnyttjade för 200 lei om dagen [cirka 40 euro].” Daglönar-mentaliteten dominerar och konkurrensen har tagit kål på all solidaritet. ”Statens enda insats för att minska fattigdomen är att gynna företagande, men även där behövs ett startkapital för att ha en chans att lyckas.”

”Idag ser vi hur hela zoner blivit ghetton, på landsbygden och i utkanten av städerna, där de enda arbeten som står till buds är inom polisen, brandkåren, på kommunen eller nätverken av droghandel och prostitution”, säger han.

Obestridligt är att Rumänien gynnats av anslutningen till EU 2007. Enligt Värdsbanken har landets BNP nästan tredubblats i fast penningvärde. Men landet har aldrig varit kapabelt till någon välfärdsstat för att fördela rikedomarna. ”Vi borde ha insett att för miljontals rumäner är EU synonymt med fattigdom”, säger Costi Rogozanu. Enligt honom har den pågående

polariseringen omvandlat miljontals individer till EU-motståndare som genom att lägga rösten på Georgescu bara uttryckte sitt eget missnöje, stundtals på ett aningslöst sätt.

”Kapitalismen inte längre i behov av demokrati”

Som i merparten av länderna i Centraleuropa finns ingen tredje väg. ”Två sorters auktoritära lösningar står mot varandra här: Trump-ismens auktoritära synsätt och nyliberalismens. Kapitalismen har inte längre behov av demokrati för att överleva”, säger sociologen Florin Poenaru.

Tiden efter 1989 har präglats av chockterapi. ”De gamla kommunistiska samhällena har råkat ut för ett libertarianskt scenario av ett långt mer radikalt slag än det som apostlarna för denna politiska filosofi kunnat föreställa sig”, säger den rumänske lingvisten Nicolas Trifon. ”En råbarkad kapitalism där de nya herrarna inte längre behöver gå fram med samma lämpor som ändå de kommunistiska regimerna var tvungna till eller som ännu råder i länder där socialdemokratin eller kristdemokratiskt tänkande har inflytande.”

I den kontexten är allt som låter som vänster förknippat med en tid som inte längre finns. Avståndstagandet från den gamla kommunistiska regimerna har lett till rehabilitering av figurer från mellankrigstidens fascism, rent av sådana från Legionen som fängslades mellan 1945 och 1989 och nu av ortodoxa kyrkan framställs som ”heliga martyrer”. Idag frodas den nationalpopulistiska rörelsen i Rumänien av denna brist på alternativ. Och skördar frukterna av allt som odlats sedan 1990.

Förkrossande framgång för extremhögern i första omgången av presidentvalet i Rumänien

Jean-Baptiste Chastand, *Le Monde*, 5 maj 2025

Med drygt 40 procent av rösterna för ledaren för AUR, Alliansen för rumänsk enhet, bekräftas det nationalistiska uppsvinget i detta land med gräns till Ukraina. Georg Simion är närstående Italiens Giorgia Meloni och har uttryckt sympatier för Donald Trump. I den andra valomgången den 18 maj ställs han mot mittenpolitikern och EU-anhängaren Nicusor Dan, borgmästare i Bukarest.

George Simion lyckades över alla förväntningar. Ledaren för AUR blev klart etta i första omgången av presidentvalet i Rumänien. När röstsammanräkningen närmast var definitiv hade han fått drygt 40 procent av rösterna. Den 18 maj ställs han mot Bukarests borgmästare Nicusor Dan som fick 21 procent i första valomgången.

”En seger för dem som vill ha ett fritt och respekterat Rumänien”, sade Simion i ett kort budskap till församlade anhängare i partihögkvarteret i Bukarest på söndagskvällen. Anhängarna var iförda halsdukar i de rumänska färgerna och filmade varandra på *TikTok*, den plattform som blivit oerhört populär i detta land. Allt medan de sjöng ”Ut med tjuvarna, nu kommer patrioterna” för att fira bakslaget för de traditionella EU-vänliga regeringspartierna. Deras kandidat, Crin Antonescu, kom först på tredje plats med 20 procent av rösterna.

Simion, tidigare extrem anhängare av en fotbollsklubb, har gjort sig känd för sina nationalistiska uttalanden om Moldavien och Ukraina – Moldavien och en del av södra Ukraina ingick i mellankrigstidens Stor-Rumänien och borde enligt Simion tillhöra dagens Rumänien. Trettioåttioåringen är nu ytterst gynnsamt placerad för att bli näste president i ett Rumänien med 19 miljoner invånare, gränsande till Ukraina och strategiskt viktigt för den ukrainska krigföringen.

Även om statschefens ställning inte kan liknas vid den franske presidentens har han en viktig roll på det utrikespolitiska området. Och Georg Simion har ägnat hela valkampanjen åt att attackera EU:s politik i Ukraina och med löften om att ansluta sig till den Donald Trump står för.

Förbjuden sätta sin fot i Moldavien och Ukraina

”Vi är helt överens om MAGA (*Make America Great Again*). Vi är ett Trumpist-parti som ska göra Rumänien till en stark medlem av Nato och en nära allierad till USA”, förklarade Simion vid en presskonferens på engelska. Han sade sig vara för USA-truppers närvaro på rumänskt territorium och Trump-administrationens ”fredsplaner” för Ukraina. På grund av sina nationalistiska uttalanden är han förbjuden att sätta foten i Moldavien och Ukraina, men sade sig också redo att fortsätta politiken med rumänskt stöd till dessa båda länder, ”om de respekterar rättigheterna” hos de rumänstalande i sina länder.

Simion har upprepat att han ville ”ge tillbaka det som det rumänska folket förlorat”, en anspelning på Calin Georgescu, den pro-ryske kandidat för extremhögern som till allmän förvåning fick flest röster i första omgången av presidentvalet i november i fjol. Det valet resulterade upphävdes av författningsdomstolen efter misstankar om rysk inblandning. Även om Georgescu därefter åtalats för lögn om finansieringen av sin valkampanj och för att ha planerat att ta till våld fortsätter extremhögern i Rumänien att kalla behandlingen av honom för ”statskupp”.

Simions relation till Georgescu är oklar. Han delar inte dennes radikala uttalanden mot EU och Nato, men i söndags röstade de båda i sällskap med varandra. Därefter förklarade han att han om han blir vald tänker ”respektera folkets vilja att ha Georgescu [vid makten]”. Han har bl a talat om att anordna ”en folkomröstning” och ”utlysa nyval” eller ”bilda en koalition med Georgescu som premiärminister”. Uttalanden att ta med en nypa salt då Georg Simion inte gjort sig känd för någon direkt lust att dela på makten.

Diasporan i Väst betydelsefull för utgången

I söndags gjorde i alla fall det budskapet det möjligt för honom att kamma hem fler röster än vad han själv och Georgescu uppnådde tillsammans i november. Den här gången har det heller inte konstaterats någon mer omfattande manipulation på sociala medier i Rumänien. Simion har inte minst kraftigt vunnit bland den stora rumänska diasporan i Väst, som tjänat på EU men som är stark motståndare till den traditionella eliten i Rumänien. AUR:s ledare står nära Italiens premiärminister Giorgia Meloni och hemförde nu 70 procent av rösterna bland den stora rumänska befolkningsgruppen i Italien.

I andra valomgången den 18 maj ställs han mot Nicusor Dan, Bukarests 55-årige borgmästare. Denne har nu att hämta in ett underläge på nära 2 miljoner röster. Dan är utbildad matematiker men den här ekvationen kan bli synnerligen svårlöst. ”Andra omgången mot nationalisternas kandidat blir svår”, medgav han också sent på söndagskvällen när det stod klart att han i alla fall med några tiotusen röster kommit före den andre EU-vänlige kandidaten, Crin Antonescu.

”Även om det inte är helt uteslutet kan det bli ytterst svårt att samla en koalition av väljare i stånd att beseгра Simion i andra omgången”, säger Remus Stefureac, chef för ett opinionsinstitut. ”Enda utvägen är en kraftig ökning av valdeltagandet.”

”Rumänien måste bli kvar i det västvänliga lägret. Det är vad vi måste fokusera kampanjen på inför avgörandet” sade Nicusor Dan, som siktar på en kampanj för att avskräcka väljarna från att hamna i ”den reaktionära internationalen”.

Dan är en tidigare aktivist mot korruption med en något stel framtoning. Nu ställs han mot en verbalt synnerligen väl förfaren motståndare. Även mittenmannen Dan säger sig vara ”anti-system” och kan räkna med stöd i de stora städerna, främst huvudstaden Bukarest. Men nyckeln finns i hur de socialdemokratiska väljarna på landsbygden, och anhängare till premiärministern Marcel Ciolacu, kommer att ställa sig.

Även om PSD, det socialdemokratiska partiet, befinner sig i full tillbakagång på landsbygden kommer partiets väljare att ha avgörandet i sina händer. Och de är ofta djupt konservativa i livsstilsfrågor som samkönade äktenskap. Även om Nicosur Dan aldrig förespråkat någon legalisering av den frågan i Rumänien är ändå uppfattningen att han tillhör det progressiva lägret där. ”Jag har satsat för mycket på lokala frågor och för lite på nationella [i kampanjen inför första omgången]”, medgav Dan på söndagskvällen. Och ännu har ingen av de andra EU-vänliga kandidaterna, exempelvis Crin Antonescu, tydligt uppmanat till att rösta på Dan i avgörandet.

Översättning: Björn Erik Rosin